

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid
Mevrouw A. Broekers-Knol
Postbus 20301 2509 EH Den Haag

Mr. D.J. de Jong
06-46840910
13 oktober 2020
ACVZ/ADV/2020/013

Advies over wijziging van de Rijkswet op het Nederlanderschap in verband met het arrest Tjebbes

Geachte mevrouw Broekers-Knol,

Bijgaand stuur ik u het advies van de ACVZ over de wijziging van de Rijkswet op het Nederlanderschap in verband met het arrest Tjebbes.¹

In het arrest Tjebbes heeft het Europese Hof van Justitie bevestigd dat het Unierecht niet in de weg staat aan nationale regelgeving, zoals de Rijkswet op het Nederlanderschap (RWN), waarin het Unieburgerschap verloren gaat voor personen die van rechtswege de nationaliteit van een lidstaat verliezen en niet tevens de nationaliteit van een andere lidstaat hebben, indien dit in overeenstemming is met het Unierechtelijke evenredigheidsbeginsel. De RWN voorziet thans niet in een grondslag om na het van rechtswege verlies van het Nederlanderschap in een besluit aan het Unierechtelijke evenredigheidsbeginsel te toetsen. Evenmin voorziet de RWN in een grondslag waarmee het Nederlanderschap met terugwerkende kracht kan worden herkreten indien de gevolgen van het van rechtswege verlies van het Nederlanderschap onevenredig zijn aan de met de nationale regeling beoogde doelstelling. In het wetsvoorstel wordt in artikel 6, eerste lid, RWN een nieuw

¹ Hof van Justitie EU 12 maart 2019, C-221/17.

optierecht toegevoegd waarmee een persoon wiens Nederlandschap van rechtswege verloren is gegaan, het Nederlandschap onder bepaalde omstandigheden met terugwerkende kracht kan herkrijgen. De ACVZ heeft geen wetstechnische opmerkingen over deze wijziging.

Meer principiële gezien, moet volgens de ACVZ worden nagegaan of verlies van rechtswege van de Nederlandse nationaliteit gehandhaafd dient te worden in de RWN. Verlies van rechtswege van de Nederlandse nationaliteit staat naar het oordeel van de ACVZ op gespannen voet met het rechtszekerheidsbeginsel. Met terugwerkende kracht dient beoordeeld te worden of de Nederlandse nationaliteit jaren geleden van rechtswege verloren is gegaan. Dit leidt tot kostbare en tijdrovende complexe beoordelingen door het bestuur, waarbij bewijs dient te worden vergaard met betrekking tot alle relevante omstandigheden.

De ACVZ beveelt in het advies voorts aan om in de IND-werkinstructie² met betrekking tot de evenredigheidstoets een niet-limitatieve opsomming op te nemen van omstandigheden die relevant zijn voor de toetsing aan het evenredigheidsbeginsel.

Tot slot beveelt dat ACVZ aan om in de begroting van het ministerie van JenV een reservering op te nemen voor de verwachte eenmalige kosten voor de behandeling van optieverklaringen.

De ACVZ is graag bereid tot nadere toelichting.

Hoogachtend,

Monique Kremer,
voorzitter

Wolf Mannens,
secretaris

[p.s. In verband met coronamaatregelen ontvangt u de digitale versie van deze brief zonder handtekeningen. De getekende papieren versie ontvangt u zo spoedig mogelijk. Deze digitale versie is qua inhoud geheel gelijk aan de papieren versie.]

² IND-werkinstructie 2020/7, Evenredigheidstoets op verlies Unieburgerschap na van rechtswege verlies Nederlandschap, 8 mei 2020.